

1861 г.). Списанието се издава в Пловдив, съдържа разностранна стопанска информация, но излиза само една книжка, съдържаща броевете от 1 до 3⁴².

Разгледаният, макар и неголям масив, изворов материал за живота на Теофан Райнов през периода 1858 - 1861 г., който почти не е бил обект на проучване, ни дава достатъчно основание да направим следните заключения.

Категоричната и разностранна подкрепа за издавания от Георги Раковски в „Дунавски лебед“ е една от първите изяви на Теофан Райнов в развитието на българското националноосвободително движение. Той приема и следва идеите, пропагандирани от Раковски, за духовно пробуждане на българите, за последователна и непримирима борба против турските угнетители, за извоюване на политическа свобода. Подкрепя също борбата за църковна независимост от Цариградската патриаршия, същевременно категорично и открито се обявява против униатството и дори упреква Раковски за недостатъчната критичност на „Дунавски лебед“ в това отношение. Значим е приносът на Теофан Райнов и в положените усилия за организиране на българите във Виена, както и за поддържането на контакти с другите български емигрантски центрове като Цариград, Белград, Браила, Одеса и др.

Поставил началото на своята обществена и политическа дейност по време на пребиваването си във Виена в края на 50-те и началото на 60-те години на XIX век, карловецът Теофан Райнов много скоро се утвърждава като водеща фигура сред българските емигрантски среди в австрийската столица, а по-късно става един от значимите общественополитически дейци на българската емиграция.

¹ Паскалева, В. Отзвукът от революциите в Европа през 1848-1849 в българските земи. - В: Първи конгрес на БИД, София, 1970, 1, С., 1972, 498-499.

² Динеков, П. Марин Дринов и българското дружество „Напредък“ във Виена. - В: Славянски глас, 1934, кн. 3-4, 159-161.

³ Гандев, Хр. Търговската обмяна на Европа и българските земи през XVIII и началото на XIX в. - В: ГСУ ИФФ, 1944, № 40, 1-36.; Паскалева, В. Икономическото проникване на Австрия у нас от 30-те години на XIX в. до Кримската война. - ИПр, 1956, кн.2, 23-48.; Паскалева, В. Икономическо проникване на Австрия в българските земи от Кримската война до Освобождението. - ИИБИ, 1957, №7, 113-162.

⁴ Касабов, Ив. Моите спомени от възраждането на България с революционни идеи. С., 1905, 8.

⁵ Динеков, П. Цит. съч., 162-169.

⁶ Паскалева, В. Принос към биографията на Марин Дринов. - В: Сб. Изследвания в чест на Марин Дринов, С., 1960, 10.

⁷ НБ „Св. Св. Кирил и Методий“ - Български исторически архив /По-нататък НБКМ - БИА/, ф. I Б, оп. 1, а.е. 537, а.е. 732, а.е. 733, а.е. 974, а.е. 975, а.е. 976, а.е. 1331; ЦДА, ф. 3к, оп. 1, а.е.